

A Fizika Szakterületi Habilitációs Bizottság értékelési rendszere szakmódszertani kutatók minősítésére

A Kari Habilitációs Bizottság előírásának megfelelően a Fizika Szakterületi Habilitációs Bizottság elkészítette habilitációs értékelési elveit szakmódszertanos kutatók számára, amelynek kettős szerepet szán:

- I. A habilitációra jelentkező kollégákat e nyilvános szempontok segíthetik a kérelem benyújtása időszerűségének megítélésében;
- II. A habilitációs folyamat során az értékelési rendszer figyelembe vételét ajánlja az eseti Szakértői Bizottságoknak is. Az eseti Szakértői Bizottságnak kötelessége a számszerű követelményeken túl a teljesítmény minőségének gondos mérlegelése.

Általános irányelv, hogy fizika szakmódszertani habilitáció annak ítélni oda, aki

- 1) jelentős, nemzetközi színvonalú szakmódszertani kutatómunkát végez a fizika tudományterületén,
- 2) részt vesz a fizikatanár-képzésben, és a képzés folyamatos fejlesztésében, valamint
- 3) jelentős hatást fejt ki a hazai (vagy nemzetközi) közoktatásra, kimagasló tehetséggondozó vagy tudománynépszerűsítő munkát végez.

I) Szakmai követelmények a habilitációs kérelem dokumentumaival kapcsolatban

A tudományos fokozat megszerzését követő tudományos tevékenységet bemutató összefoglalásban a pályázó egyértelműen fogalmazza meg a többszerzős együttműködésben elért eredményekhez való személyes hozzájárulását.

A pályázó részletesen ismertesse szakmai terveit, beágyazva a kutatási terület nemzetközi tendenciáiba.

A pályázó nyújtsa be tudományos publikációinak teljes listáját, világosan különválasztva egyrészt a tudományos fokozat megszerzése előtti és utáni időszakot, másrészt az I. és II. Mellékletben felsorolt tudományos és oktatási közlési típusokat. A pályázó nyilatkozhat, hogy az értékelést az MTMT-ben elhelyezett publikációi alapján kéri elvégezni. Az MTMT összefoglaló táblázatát mindenképpen csatolni kell.

A jelölt oktatói-tudományos nevelői teljesítményének megítéléséhez adja meg az általa vezetett és országos illetve kari díjazásban részesült TDK-dolgozatokra, az eredményesen megvédett szakdolgozatokra és a szakmai vezetésével elnyert tudományos fokozatokra vonatkozó információkat (a tevékenység helyszínéül szolgáló felsőoktatási intézmény, a diák neve, a téma megnevezése, időpont).

A pályázónak egyértelműen meg kell adnia, hogy a közoktatást fejlesztő, tehetséggondozó vagy tudománynépszerűsítő tevékenységek közül melyikben végzett kimagasló munkát, és röviden bemutatni a munka jellegét.

Az FSZHB a fenti tartalmi vonatkozásokban tapasztalt esetleges hiányosság esetén élni kíván a habilitációs kérelem kiegészítésére vonatkozó jogával.

Javasoljuk, hogy az írott pályázati anyagot a benyújtással egy időben a pályázó tegye elérhetővé internetes honlapján is.

Tekintettel az eljárás 3-4 hónapos időtartamára, a Kari Habilitációs Szabályzatnak megfelelő egyetemi tanrendi előadásokat célszerű a pályázat beadását követő félév tanrendjéből választani.

II) A tudományos tevékenység teljesítménymutatói és a habilitációs eljárás indíthatóságának kapcsolódó küszöbfeltétele

1) A tudományos fokozat megszerzését követő időszakban az I. melléklet 1. pontjába felsorolt folyóiratban publikált legalább 3 db publikáció.

2) A teljes életpálya során az I. melléklet 1-8 pontjába sorolható folyóiratokban (és folyóirat típusokban) publikált 25 ekvivalens publikáció. Az ekvivalens publikációk számításánál a megjelent publikációkat a mellékletben megadott súlyfaktorokkal kell figyelembe venni. Az I. melléklet 1. pontjában felsorolt folyóiratokban megjelenő publikációk 1-es, 2-es, 3-as, illetve 4-es szorzószámmal számítanak, a következő szabályok szerint:

- 1-es szorzóval számít az a folyóiratcikk, amely olyan kiadványban jelent meg, melynek impaktfaktora a cikk benyújtását megelőző 3 év mindegyikében nem érte el a 0,500-öt.
- 2-es szorzóval számít az a folyóiratcikk, amely olyan kiadványban jelent meg, melynek impaktfaktora a cikk benyújtását megelőző 3 év mindegyikében legalább 0,500 volt.
- 3-es szorzóval számít az a folyóiratcikk, amely olyan kiadványban jelent meg, melynek impaktfaktora a cikk benyújtását megelőző 3 év mindegyikében legalább 1,000 volt.
- 4-es szorzóval számít az a folyóiratcikk, amely olyan kiadványban jelent meg, melynek impaktfaktora a cikk benyújtását megelőző 3 év mindegyikében legalább 2,000 volt.

A 25 ekvivalens publikáció közül legfeljebb 5 pont szerezhető az I. melléklet 4. pontjaiban leírt produktumokkal, és legfeljebb 10 szerezhető meg az I. melléklet 5-9. pontjaiban leírt tevékenységek teljesítésével. Az I. melléklet 4. pontján kívül csak szakmódszertani, vagy fizikaoktatással összefüggő publikáció fogadható el!

3) Elvárás legalább egy sikeresen elnyert tudományos pályázat témavezetése, melyek közé beszámítható az összes (legalább egy éves időtartamra szóló, nyilvánosan meghirdetett versenyben elnyert) hazai és nemzetközi posztdoktori pályázat is. Elfogadható a pályázó tehetséggondozó, vagy tudománynépszerűsítő tevékenységéhez kapcsolódó rendszeresen (legalább 3 éven keresztül, nem feltétlenül összefüggő időszakban) elnyert pályázat is. Indoklással elfogadható olyan tananyagfejlesztő pályázat, melyben a jelölt nem volt témavezető, de meghatározó (pl. alprojekt vezető, intézményi koordinátor, stb) szerepet játszott.

III) Az életpálya során kifejtett oktatói és előadói működés teljesítménymutatói

Az FSZHB a habilitációt kérelmezők oktatási tevékenységét a kutatási teljesítménnyel egyenértékűnek várja. A habilitációs eljárás megindítását az alábbi minimum-feltétel teljesüléséhez köti:

1) Legalább 8 szemeszter tanárképzéshez kapcsolódó, a tanrendben szereplő és megtartott oktatási tevékenység, melybe beletartozik a vezető tanári tevékenység is (egyéb tevékenységgel nem váltható ki);

2) Legalább 4 hallgató eredményesen befejezett szakdolgozói, diplomamunkás vagy doktori tevékenységének vezetése (egyéb tevékenységgel nem váltható ki);

A további elfogadható oktatói tevékenységeket és a hozzájuk tartozó relatív súlyfaktorokat a II. melléklet részletezi.

IV) Közoktatásra kifejtett hatás, tehetséggondozó és tudományszerűsítő tevékenység teljesítmény mutatói

A habilitációs eljárás megindításához minimum-feltétel a teljes életpálya során a III. mellékletben felsorolt tevékenységekből származó 30 pont megszerzése. A pályázónak a 3 tevékenység típus közül egyikben kiemelkedő teljesítményt kell nyújtania. Ennek megfelelően legalább 20 pontot az egyik tevékenységkörből kell szereznie.

V) Az EHSZ 25. paragrafusában szereplő egyéb bírálati szempontok értelmezése, a teljesítmény számszerűsítése nélkül

a) Tudományos ismereteinek átfogó jellege

A pályázó szakirodalmi alkotó, valamint oktatói tevékenységének spektruma (fizikán belüli tudományos irányok), multidiszciplináris kutatásokban, illetve oktatási programok kidolgozásában és megvalósításában való részvétele vizsgálandó meg a pályázati anyag alapján.

b) A szakmai és egyetemi (kari) közéletben való részvétel

A IV. mellékletben adott felsorolás tekinthető a felsőoktatás szempontjából közvetlen értékhordozó közéleti tevékenységként.

c) A kérelemben megjelölt nyilvános előadásban feljánlott témáknak rendszerük, tárgyalási módjuk alapján a fizika tanárszak képzési rendjéhez való illeszkedése.

Az FSZHB elvárja, hogy legalább egy téma valamely egyetemi vagy főiskolai szak képesítési követelményeiben megnevezett fizikai ismeretanyag bemutatását ajánlja fel.

Az FSZHB habilitációs előadásként csak tanárképzéshez kapcsolódó (szakmai, vagy szakmódszertani) kötelező, hallgatók előtt megtartott előadás választható. A megfelelő előadássorozatnak a habilitációs eljárás időszakában történő tanrendbe vételéről a jelölt köteles gondoskodni.

I. melléklet

A tudományos produktivitás típusai [egyezményes relatív súlyuk]

1. Szakmódszertani cikk, amely a habilitáció alapjául szolgáló tudományos tevékenység része, és az alábbi folyóiratokban jelenik meg:

American Journal of Physics, European Journal of Physics, Canadian Journal of physics, Physical Review Physics Education, The Physics Teacher, Environmental Education Research, Computers & Education, Journal of Computer Assisted Learning, Journal of Research in Science Teaching, International Journal of Science Education, Science Education, Research in Science Education, International Journal of Science and Mathematics Education, Journal of Science Education and Technology, Studies in Science Education

Indoklással elfogadható bármilyen más impakt faktoros, természettudományos oktatással kapcsolatos folyóirat is. Az indoklásban ki kell térni, hogyan járult hozzá a fizikatanítás módszertani fejlesztéséhez a tanulmány.

2. Nemzetközi konferenciák referált kiadványában, vagy az 1-es pontba nem tartozó referált nemzetközi folyóiratban megjelent angol nyelvű cikk (tartalmi kivonat nem szerepeltethető) [1].
3. Magyar nyelvű referált szakmai cikk, magyar nyelvű referált konferencia cikk [0,5]
4. Tudományos (nem szakmódszertani, de fizika tudományághoz sorolható), impaktfaktoros publikáció [1]
5. Tudományos népszerűsítő cikk [0,2]
6. Idegen nyelvű összefoglaló, szakmódszertani könyv (monográfia) [7]
7. Idegen nyelvű szerkesztett, szakmódszertani mű fejezete [3]
8. Magyar nyelvű, tanárképzéshez, vagy szakmódszertani kutatáshoz köthető szakkönyv, egyetemi tankönyv [3]
9. Oktatást segítő találmány, szabadalom [2+ minden 2 Mft jogdíj után további 2-2 egység]

II. melléklet

A habilitációs kérelemben dokumentálható oktatási alkotások és tevékenységek listája [egyezményes relatív súlyuk]

1. Doktori iskolai, egyetemi és főiskolai alapképzési/mesterképzési tanrendi előadások és gyakorlati foglalkozás megtartása [szemeszterenként 2,5]
2. Vezetőtanárként egy hallgató mentorálása [szemeszterenként 1]
3. Eredményesen megvédett szakmódszertanos (fizikatanár szakos) szakdolgozat/diplomamunka vezetése [2]
4. Nem szakmódszertani, de tanárképzéshez köthető egyetemi jegyzet [5]
5. Fizikai jelenség demonstrációs eszközének, felsőoktatási laboratóriumi gyakorló mérésnek és mérési segédletének megalkotása és működtetése felsőoktatási intézményben, illetve kihelyezett tanszéken [1]
6. Országos díjat elnyerő TDK-dolgozat vezetése, témavezetése [1]
7. A fokozat megvédésével zárult PhD témavezetés [3]. Megosztott témavezetés esetében az elfogadáshoz szükséges: a) a PhD fokozat követelményeinek teljesítéséért benyújtott legalább 2 cikkben való társszerzőség; b) a társtémavezető lemondó nyilatkozata. Egy adott PhD fokozat témavezetése csak egy habilitációs eljárás alapjául szolgálhat.
8. Hallgatók nyári szakmai gyakorlati fogadása külső kutató-fejlesztő intézetekben [1]

III. melléklet

A habilitációs kérelemben dokumentálható közoktatást befolyásoló, tehetséggondozó és tudománynépszerűsítő tevékenységek listája [adható pontszám]

A) Közoktatást érintő tevékenységek:

1. Közoktatásra jelentős hatású bizottsági tagság (érettségi, tankönyvbírálati, NAT, kerettanterv, stb) [évenként 4]
2. Tanártovábbképzés kidolgozása, és akkreditálása [2]
3. Tanártovábbképzés megrendezése [30 óránként 1]
4. Közoktatási tankönyv (rendszeres iskolai használatban) [5]
5. Szakmódszertani folyóirat szerkesztés, kiadása [5, évente további 1]
6. Közoktatási tevékenységért elnyert helyi és országos díjak [díjanként max. 5]
7. Vezetőtanári kinevezés [3]
8. Mestertanári kinevezés [4]
9. Kutatótanári kinevezés [5]

B) Tehetséggondozó tevékenység:

1. Verseny, vagy nyári tábor koncepciójának, versenyszabályzatának kidolgozása [2]
2. Országos tanulmányi verseny rendezése [évenként 2]
3. Regionális tanulmányi verseny megrendezése [évenként 1]
4. Nyári tábor megszervezés [táboronként 1]
5. Diák(ok) felkészítése tanulmányi versenyre [évente 0.2, kiemelkedő nemzetközi eredmény esetén további pontok adhatók]

C) Tudománynépszerűsítő tevékenység:

1. Országos szinten elérhető tudománynépszerűsítő előadássorozat szervezése (évi legalább 10 előadással) [évadonként 2]
2. Regionális szinten elérhető tudománynépszerűsítő előadássorozat szervezése (évi legalább 10 előadással) [évadonként 1]
3. Országos televíziós tudománynépszerűsítés [évadonként 5]
4. Regionális televíziós tudománynépszerűsítés [évadonként 2]
5. Országos rádiós tudománynépszerűsítés [évadonként 3]
6. Regionális rádiós tudománynépszerűsítés [évadonként 1]

A tevékenységek kör kiterjedt mivoltából kifolyólag mindenre kiterjedő lista nem készíthető. Egyéb tevékenységek is elfogadhatók, melyek pontozása az eseti Szakértői Bizottság feladata.

IV. melléklet

A szakmai és egyetemi közéletben való részvétel formái

1. Magyar illetve nemzetközi szakmai szervezetbeli tagság
2. Magyar illetve nemzetközi szervezetbeli választott tisztség, továbbá e szervezetek által rendezett tudományos konferenciák szervező bizottsági tagsága
3. MTA-bizottsági rendszerbeli tevékenység
4. Egyetemi (kari, intézeti) testületekben tagság
5. Egyetemi (kari, intézeti) vezetői tisztség
6. Nemzetközi szervezetek által rendezett konferenciák hazai szervezése
7. Nemzetközi és hazai tudományos folyóiratok szerkesztő bizottsági tagsága
8. Hazai tudományos népszerűsítő és szakmai szervezeti folyóiratok szerkesztő bizottsági tagsága